

Utopia

De Franse fotograaf Vincent Fournier bezocht de afgelopen tien jaar plekken op de wereld waar de mens zijn ruimtereizen voorbereidt. Realisme in een surreële wereld.

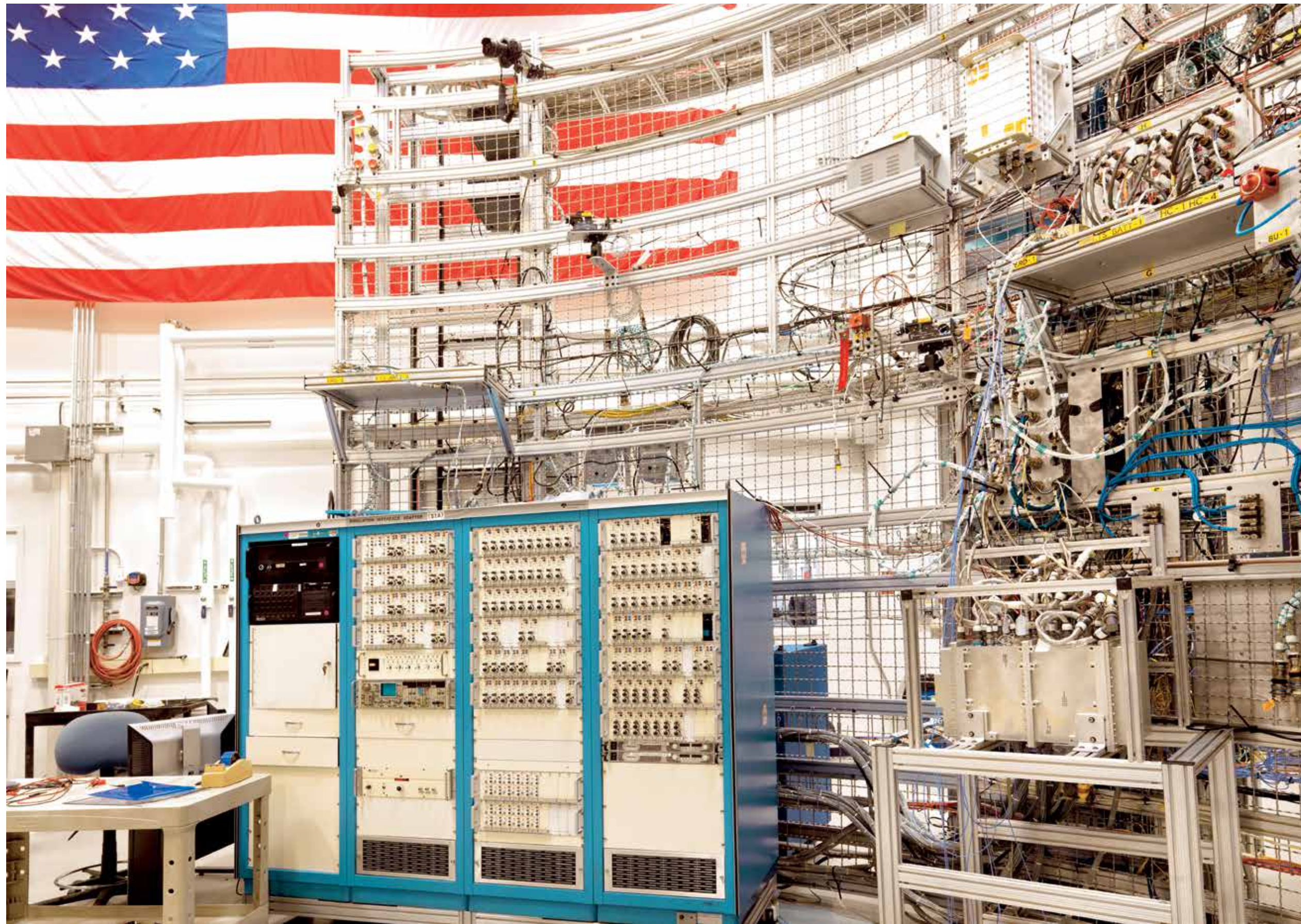
Door Hilda Bouma

Is hier per ongeluk een decor uit een film van George Lucas blijven staan, dat een vertederende blik biedt op de sciencefiction van vroeger, een 'back to the future' uit de oude doos? Of is dit toch een realistisch, wellicht iets geromantiseerd beeld van het technisch vernuft van de mensheid?

De foto's die fotograaf Vincent Fournier de afgelopen tien jaar maakte in ruimtestations en onderzoekscentra over de hele wereld vallen in beide categorieën. Zijn serie Space Utopia is een wonderlijke combinatie van realistische, documentaire fotografie over een innovatieve bedrijfstak waarin miljarden omgaan, en zorgvuldig geënceneerde fantasieën, die geïnspireerd zijn door alle televisieseries, boeken, documentaires, sciencefictionfilms en nieuwsreportages die hij als kind van de jaren zeventig en tachtig tot zich nam.

Wat precies feit is, en wat fictie, is niet altijd duidelijk, want zelfs de meest realistische beelden laten een surrealistische bedrijfstak zien. Volgens Fournier lijken

**Subsonische
windtunnel in
Nasa's Langley
Research Center,
Hampton, Virginia,
VS, 2017.**

de onderzoeksinstituten die hij bezocht sowieso op filmsets. Op Stanley Kubricks *2001: A Space Odyssey*, waar Kuifje vervolgens Jules Verne tegen het lijf loopt.

Dat maakt zijn serie Space Utopia ook zo grappig en verrassend: die combinatie van nostalgie en futurisme. Aan de ene kant zien we de vergane glorie van mislukte experimenten zoals dat van de Biosphere in Arizona. Die geven je de indruk dat de mens een kleine krabbelaar is met veel te grote dromen.

Maar dan neemt Fournier je mee naar Spitsbergen, waar hij een besneeuwd dal fotografeert dat vol staat met satellietradars, streng in het gelid. En dan is de mens de eerste diersoort die in staat blijkt te zijn contact te leggen met voorwerpen buiten zijn wereld, buiten zijn dampkring, en – wie weet – buiten zijn zonnestelsel.

Over sommige foto's giet Fournier ook nog een theateraal sausje. Zo fotografeert hij een Russische kosmonaut van het Yuri Gagarin Cosmonaut Training Centre in Star City, in een oud ruimtetpak, tegen een wand met suf bloemetjes-

Lanceringssysteem,
Nasa's Marshall
Space Flight Center,
Huntsville, Alabama,
VS, 2017.

behang. Een geweldige foto, die direct alle bellen doet rinkelen van de koudeoorlogretoriek waarmee de strijd om de ruimte in de eerste decennia gepaard ging.

Fournier kreeg alle medewerking van verschillende onderdelen van Nasa, en van de concurrenten, zoals de European Space Agency (ESA), het Russische ruimteagentschap (Roscosmos) en de European Southern Observatory (ESO). Zo bezocht hij ook een echovrije kamer van het European Space Research and Technology Centre (Estec) in Noordwijk, waar puntige schuimblokken op de wanden alle geluid absorberen.

Dat er inmiddels vijftig jaar zijn vergleden sinds de eerste mens voet zette op de maan, heeft de magie rond ruimtevaart niet verminderd. Integendeel, zou je bijna zeggen. Het is toch nog steeds even wonderbaarlijk dat er haarscherpe foto's – in kleur! – van het oppervlak van Mars binnenlopen op de computers van Nasa?

Laatste nieuws: Nasa wil in 2033 een bemande ruimtevlucht naar Mars sturen. Sciencefiction wordt vanzelf 'sciencefact'. □

'Clean room'
in Arianespace,
Guiana Space Center,
Kourou,
Frans-Guyana, 2007.

&

EXPOSITIE & BOEK

Vincent Fournier –
Space Utopia, t/m 11 mei,
The Ravestijn Gallery,
Amsterdam.
theravestijngallery.com

